

Ses Bilgisi

1. Türkçede sert ünsüzlerden (f, s, t, k, ç, ş, h, p) biriyle biten bir sözcüğe “c, d, g” yumuşak ünsüzleri ile başlayan bir ek geldiğinde ekin başındaki “c”, “ç”ye; “d”, “t”ye; “g”, “k”ye dönüşür yani sertleşir. Bu ses olayına ünsüz benzeşmesi ya da ünsüz sertleşmesi denir.

Buna göre aşağıdaki sözcüklerden hangisine “-ci” eki getirilirse ünsüz benzeşmesi meydana gelmez?

- A) Bilet B) Göz C) Balık D) İş

2. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde ünsüz benzeşmesi yoktur?**

- A) Tarih bir nehir ki coşkundur seli.
B) Çabuk giderdi, çok götürürdü Elifçik.
C) Durma git, evladım; açıktır yolun!
D) Olmaz, İstanbulsuz memleket olmaz.

3. Süreksiz sert ünsüzlerle (p, ç, t, k) biten bir sözcüğe, ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde sözcüğün sonundaki sert ünsüz yumuşar. Bu ses olayına ünsüz yumuşaması (ünsüz değişimi) denir. Örneğin “bebek” sözcüğüne “-i” eki getirildiğinde sözcüğün sonundaki “k”, “ğ”ye dönüşür (bebeği).

Buna göre aşağıdaki sözcüklerden hangisine ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde ünsüz yumuşaması olmaz?

- A) Sınıf B) İnat C) Bilinç D) Kalp

4. Süreksiz sert ünsüzlerden (p, ç, t, k) biriyle biten bazı tek heceli sözcüklerden sonra ünlü ile başlayan bir ek geldiğinde ünsüz yumuşaması olmaz. Örneğin “ip” sözcüğüne “-i” eki getirilince “p” sesi “b”ye dönüşmez (ipi).

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya örnek olabilecek bir sözcük yoktur?

- A) Aile içi ilişkiler çocuğun psikolojisinde önemli bir rol oynar.
B) Dörtmala koşan yük arabasının oku koluma çarptı.
C) Bütün malzemeleri derin bir kaba koyup güzelce karıştırdı.
D) Soğuyan sütü şişelere doldurup dolaba kaldırdı.

5. Türkçede ünlü ile biten sözcüklere ünlü ile başlayan bir ek gelirse iki ünlü arasına “y, ş, s, n” kaynaştırma harflerinden biri girer. Örneğin “silgi” sözcüğüne “-e” eki getirilirse araya “y” kaynaştırma harfi girer (silgiye).

Buna göre aşağıdaki sözcüklerin hangisine ünlü ile başlayan bir ek getirilirse araya kaynaştırma harfi girmez?

- A) Kuzu B) Atkı C) Akıl D) Şapka

6. Türkçede “k” ünsüzü ile biten bazı sözcükler “-cık/-cik” ekini aldığıında sözcüğün sonundaki “k” sesi düşer. Bu ses olayına ünsüz düşmesi denir.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinde ünsüz düşmesi yoktur?

- A) Dostlarımızla sıcacık bir yaz akşamında buluşup sohbet ettik.
B) Yumuşacık bir ekmeği hayal ederek geçirdiği günleri hatırladı.
C) Tepede penceresinden ışık süzülen ufacık bir ev vardı.
D) Gencecik bir şairin şiirlerini okuduğuma inanmadım.

